

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความเครียดและวิธีการเผชิญความเครียดของครอบครัวที่ให้การดูแลผู้ป่วยเอดส์
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นางสาววรรณนา ศุภสีมานนท์
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์มนตรีรา เขียวยิ่ง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา ตั้งวรรณค์ชัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ศุภวัฒน์การ วงศ์ธนวล)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาถึง
ความเครียดและวิธีการเผชิญความเครียดของครอบครัวที่ให้การดูแลผู้ป่วยเอดส์ กลุ่มตัวอย่าง
คือครอบครัวที่ให้การดูแลผู้ป่วยเอดส์ที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น และโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 54 ครอบครัว เก็บรวบรวม
ข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2538 ถึงเดือนมีนาคม 2539 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ
แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป แบบประเมินความเครียดซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น
โดยยึดตามแนวคิดของ Lazarus และ Folkman (1984) และแบบประเมินวิธีการ
เผชิญความเครียดที่ดัดแปลงจากเครื่องมือประเมินวิธีการเผชิญความเครียดของ Jalowiec
(1979) ตรวจสอบความตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน แบบประเมินความเครียด
หาค่าความเที่ยงโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาชได้ 0.83 และหาค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ของเพียร์สันจากการทดสอบซ้ำได้ 0.82 และแบบประเมินวิธีการเผชิญความเครียด
หาค่าความเที่ยง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันจากการทดสอบซ้ำได้ 0.92
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย
สรุปได้ดังนี้

- 1) ครอบครัวที่ให้การดูแลผู้ป่วยเอดส์ ประเมินเหตุการณ์โดยรวมว่าก่อให้เกิด
ความเครียดระดับปานกลาง
- 2) เหตุการณ์ที่ครอบครัวประเมินว่าทำให้เกิดความเครียด 5 อันดับแรก คือ การที่

ครอบครัวต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อการดูแลรักษาผู้ป่วย, การได้เห็นผู้ป่วยทุกข์ใจวิตกกังวล, การกลัวผู้อื่นรังเกียจถ้าทราบว่าผู้ป่วยเป็นเอดส์, การได้เห็นผู้ป่วยมีอาการของโรค, และการที่ผู้ป่วยต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลบ่อย ๆ เป็นระยะ ๆ ($\bar{x} = 3.22, 3.09, 3.04, 2.98, 2.91$) ตามลำดับ

3) วิธีการเผชิญความเครียดเน้นการแก้ปัญหาที่ครอบครัวใช้บ่อย 5 อันดับแรกคือ เชื่อมมั่นไว้วางใจในความสามารถในการรักษาของแพทย์, ปรึกษาหารือกันในครอบครัวเกี่ยวกับอาการ การดูแลรักษาผู้ป่วย, พยายามติดตามข่าวคราวเกี่ยวกับโรค, ขอความช่วยเหลือจากญาติหรือเพื่อนเกี่ยวกับสิ่งของ ค่าใช้จ่าย การช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัว, และขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายหรือสิ่งของจากรัฐบาลหรือจากองค์กรเอกชน ($\bar{x} = 3.81, 3.52, 3.36, 3.28, 2.37$) ตามลำดับ

4) วิธีการเผชิญความเครียดเน้นด้านอารมณ์ที่ครอบครัวใช้บ่อย 5 อันดับแรกคือ สวดมนต์ไหว้พระ, คิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกิดจากเคราะห์กรรม โชคชะตา, บอกกับตนเองว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นไม่เป็นความจริง, มีความหวังว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะดีขึ้น, และพยายามลืมเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ ($x = 3.09, 3.07, 2.72, 2.63, 2.54$) ตามลำดับ

5) ค่าเฉลี่ยของคะแนนวิธีการเผชิญความเครียดเน้นการแก้ปัญหา ($\bar{x} = 2.69, SD = 0.84$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนวิธีการเผชิญความเครียดเน้นด้านอารมณ์ ($\bar{x} = 1.89, SD = 0.64$)

พยาบาลควรประเมินความเครียดและวิธีการเผชิญความเครียดของครอบครัวที่ให้การดูแลผู้ป่วยเอดส์ เพื่อนำมาวางแผนการพยาบาล และปฏิบัติการพยาบาล ตลอดจนควรมีการจัดกลุ่มช่วยเหลือตนเองสำหรับครอบครัวเหล่านี้

THIS TITLE : STRESS AND COPING METHODS OF FAMILIES CARING FOR AIDS
PATIENTS

AUTHOR : MISS WANTANA SUPPASEEMANONT

THESIS ADVISORY COMMITTEE :

.....*Monthira Kiewying*..... Chairman
(Associate Professor Monthira Kiewying)

.....*Jintana Tangvoraphonkchai*..... Member
(Assistant Professor Jintana Tangvoraphonkchai)

.....*S. Wongthanavasu*..... Member
(Lecturer Supawatanakorn Wongthanavasu)

ABSTRACT

This descriptive study examined stress and coping methods of families caring for AIDS patients. The samples of 54 families whose members were AIDS patients being treated at Srinagarind hospital and Khon Kaen Hospital, Khon Kaen province between December 1995 and March 1996. Tools for data collection were interview forms consisting of three parts. These include background information of the families and patients, Stress Assessment Form modified from the Lazarus and Folkman's concept, and the modification of the Jalowiec Coping Assessment Scale. These tools were validated by seven experts. Reliability of the Stress Assessment Form was carried out using Cronbach's alpha coefficient (0.83) and Pearson's product moment correlation coefficient of test-retest score (0.82). The correlation coefficient of the Coping assessment Form were 0.92. The data was analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The major findings are as follows:

- 1) Moderate level of stress was found among families caring

for AIDS patients.

2) Five leading causes of stress were cost of treatment, seeing the patients suffering, fearing others rejection, seeing the patients had symptoms with AIDS, and frequent readmitting to hospital ($\bar{x}$ were 3.22, 3.09, 3.04, 2.98, 2.91 respectively).

3) Five problem-focused coping methods most frequently used were trusting in treating methods, consulting the family members, seeking information about AIDS, asking help from relatives, friends, or family members, and seeking help from governmental or private organization ($\bar{x}$ were 3.81, 3.52, 3.36, 3.28, 2.37 respectively).

4) Five emotional-focused coping methods most frequently used were praying, fatalism, unrealistic, hoping thing would get better, and trying to forget the events that caused stress ($\bar{x}$ were 3.09, 3.07, 2.72, 2.63, 2.54 respectively).

5) Mean score of problem - focused coping methods ($\bar{x}$ = 2.69, SD=0.84) was higher than emotional - focused coping methods ($\bar{x}$ =1.89, SD=0.64).

To enabling nurses to effectively plan and provide nursing services, assessment of stress and coping methods are suggested to be carried out in the first place. In addition, self help groups should be organized to support these families.